

Jordi Solà ha debutat en poesia amb aquest llibre
JUANMA RAMOS

En aquest primer llibre de Jordi Solà (Barcelona, 1963) hi ha una tensió constant entre elements que solem identificar com a pertanyents a camps de sentit oposats o irreconciliables. Com el sintagma extret d'un dels versos del llibre que ens serveix per donar títol al present comentari. *El dol*, que si més no en el nostre àmbit cultural remet a foscor i dolor, paraula de la qual deriva, i la *llum* no semblen poder maridar-se sinó gràcies precisament a l'espai de sentit nou que inauguren els poemes. *Ulls de glaç* en va ple, d'aquestes paradoxes: "daurat exili", "efímera constància", "extensió del límit", "parracs de llum", "la teva manera d'estar viu és fer el mort / sobre les aigües".

Probablement perquè la visió que l'autor té de la pròpia vida, en la fluència meditativa que són els poemes i de l'existència en general es nodreix de la consciència que les contradiccions en formen part indestruïble, que la vida és pura i dura paradoxa: "la dual naturalesa de les coses: / víctima i botxí / conviuen porta a porta". El mateix títol del llibre, *Ulls de glaç*, remet a aquesta tensió, centrada ara a reconèixer la impossibilitat d'impedir que el goig d'ahir desembroque en la desolació d'avui, que ni tan sols puguem veure-hi amb claredat i comprendre, que se'ns glace la mirada, que els ulls se'ns tornen vidre (llegiu els poemes *Ulls de glaç* i *Lull de vidre* a la primera part), per molt que, ben coherentment, en el magnífic *El pont de la memòria* de la segona part s'hi expressa la idea contrària: "tot allò que fou, és", seguint Francesc Parcerisas, i en conseqüèn-

Dol de llum

cia, el poeta només pot viure "ancorat en el passat", sentir "l'escalf d'un temps preterit –en contrast / amb el fred d'avui".

També enllaça amb el títol el fet que el sentit predominant d'aquests poemes, allò que engega el moviment reflexiu del poema, és la vista articulada com a mirada sobre un mateix i sobre la pròpia experiència i sobre el passat viscut. És el gest del fotogràf, del captador d'instantànies que a través de la paraula només pot retenir no el detall precís, els contorns nítids d'un objecte o d'un paisatge, el negatiu perfectament impressionat per l'impacte de la llum, sinó la pura abstracció, el sentit del sentit, la vaguetat consubstancial a la paraula poètica, despullada de tot artifici, en un esforç de veritat que traspasa la mateixa matèria lumínica. El viatger visita les ruïnes del passat i, davant l'abisme del temps, veu com el vent ha esborrat les seues empremtes damunt l'arena del desert. Aquesta és una de les sensacions que el lector té quan llegeix els poemes de Jordi Solà, per molt que al capdavant el gest de l'escriptura i la rebel·lia que des del fons construeix el poema sempre són un sí radical, un alè indissimulat d'esperança: "creure / en la potència de la vida. / Un esclat de llum sense tornada, // ebri de dilemes".

Acompanyen en aquest primer viatge de l'autor a través del món de l'edició d'un poemari una galeria de poetes citats i homenatjats, al costat dels quals Jordi Solà vol deixar ben clares les seues preferències, algunes de les fites literàries del seu periple: Elitis, Nietzsche, Vicent Alonso, Rilke, Baudelaire, Borges, Seferis, Teresa Pascual, Francesc Parcerisas, Whitman, Anna Montero, Vallejo, Ritsos i Marc Granell. Entre clàssics universals, un grapat de catalans contemporanis, predominantment de la branca sud. I un homenatge més que eloqüent titulat *Un llegat de llum* a Paul Celan, el poeta de les foscores lluminoses.

Però el viatge d'*Ulls de glaç* és també la síntesi de molts altres viatges del poeta a través de l'espai i del temps, i l'abundància dels topònims n'hi deixa rastres: les ruïnes de Pèrgam i el seu "bes contradictori", Varanasi i el riu Ganges, Barcelona, Roma, Miramar de la Safor, Venècia (el Ponte degli Scalzi), Delfos, Armènia i Srebrenica, on "sucumbeix la condició / a l'extermini", i Gal·lípoli, on podem enfonsar les naus per començar una nova singladura.

Entre el pròleg de Maria Josep Escrivà –escrit amb la delicadesa i el rigor a què ens té acostumats l'autora– i la fotografia del llac Mansarovar i unes notes finals de l'autor, transcorren aquests 29 poemes, dividits en dues seccions, que destil·len tota la llum de qui sap dialogar amb les pròpies ombres i entén la poesia com a verificació que un ha fet el que pertocava, que la vida té sentit en l'esforç impagable per la veritat. Més enllà hi ha el desert, el camí que mai no acaba. *

ULLS DE GLAÇ
Jordi Solà Coll
32è Premi Miquel Martí i Pol de Roda de Ter 2016
Editorial: Pagès Lleida, 2017
Pàgines: 89
Preu: 13 euros